

Afasiförbundet/Föräldraföreningen Talknutens remissvar till betänkandet ”I rättan tid? Om ålder och skolstart”, SOU 2010:67

Bakgrund

Afasiförbundet/Föräldraföreningen Talknuten

Afasiförbundet/ Föräldraföreningen Talknuten har sedan början av 1990-talet arbetat för barn och unga med språkstörning och deras föräldrar. Syftet med Talknuten är dels att sprida kunskap om barn och unga med språkstörning, dels att ge stöd till föräldrar runt om i landet. Det finns ett stort behov av att sprida kunskap till personalgrupper och beslutsfattare om målgruppen, för att barn, unga och föräldrar ska få rätt stöd i samhället. Genom påverkans- och informationsarbete vill vi uppmärksamma målgruppen, så att levnadsvillkoren för barn och familjer förbättras.

Om språkstörning (uppgifter hämtade från www.spsm.se)

Vid tal- och språkstörning är barnets eller elevens språkförmåga påtagligt nedsatt jämfört med andra jämnåriga. Språkstörningen kan kvarstå under skolåren och ända upp i vuxen ålder. Det är en funktionsnedsättning som kan se olika ut för olika barn. En språkstörning kan omfatta fyra områden:

- språkljud och hur de kombineras, talets rytm och språkmelodi – fonologi
- ordböjning och satsbyggnad – grammatik
- ords betydelse och ordanvändning – semantik
- situationsanpassad språkanvändning – pragmatik.

Vanliga konsekvenser vid språkstörning är: långsam språkutveckling, svårt att lära sig nya ord, svårförståelig, till och med för närstående, begränsad språkanvändning och nedsatt språkförståelse.

Språkstörning kan förekomma med andra funktionsnedsättningar, men definieras av att det är barnets mest framträdande funktionsnedsättning. Tillräckligt språkligt arbetsminne, det vill säga förmåga att i stunden behålla och bearbeta den information man hör, är en kritisk faktor för språkinläring. Vid flerspråkighet uppträder en språkstörning i alla språken.

Det är viktigt att alltid beakta behovet av anpassningar för elever med grav språkstörning. Det gäller metoder, materiel, lokaler, gruppstorlek, Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK), och tekniska hjälpmedel.

Synpunkter

En mer individanpassad skolstart, efter barnets mognad, ska leda till att barnet får bättre möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar och behov. Talknuten vill betona att oavsett när elevens skolstart sker så är det viktigaste att skolans verksamhet är anpassad så att eleven får förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen. För barn med språkstörning är det viktigt att en utredning av barnets språkliga kompetens sker så tidigt som möjligt för att tidiga insatser ska kunna sättas in redan i förskolan. En fungerande verksamhet förutsätter att skolans personal har kunskap om vad en språkstörning är och vilka konsekvenser det får vid inläring. Det är också nödvändigt att även rektor och beslutsfattare har kunskap om vad en språkstörning innebär.

En flexibel skolstart borde ge ökad valfrihet för föräldrar. Det är föräldrarna som känner sina barn bäst och det är föräldrarnas val som styr. Det är viktigt att vårdnadshavarna får stöd innan beslut fattas efter samtal med personal i förskola/förskoleklass.

Om utredaren skulle komma fram till att en flexibel skolstart får negativa ekonomiska konsekvenser är det viktigt att reglera att skolan inte ska kunna säga nej till föräldrarnas begäran.

Sammanfattning

Föräldraföreningen Talknuten ser positivt på förslaget med en försöksverksamhet med möjlighet att börja grundskolan vid höst- och vårterminernas början.

Stockholm den 8 mars 2011

För Föräldraföreningen Talknuten

Ann Ander
Ordförande för Föräldraföreningen Talknuten

Afasiförbundet i Sverige
Kampementsgatan 14
115 38 Stockholm
talknuten@afasi.se, 08-545 663 60
www.afasi.se rubrik Talknuten